

EĞİTİMDE PROJE HAZIRLAMA

Editör

Doç. Dr. Dilşat PEKER ÜNAL

...Geleceğin Fikirleri...

EĞİTİMDE PROJE HAZIRLAMA

Editör: Dilşat PEKER ÜNAL

Yazarlar:

Dilşat PEKER ÜNAL - Hatice ÇİLSALAR SAGNAK - Koray KASAPOĞLU - Berkay KILIÇ

ISBN: 978-625-99269-7-1

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Sadık HANGÜL

1. Baskı: Ankara | Eylül, 2019

2. Baskı: Ankara | Ekim, 2021

3. Baskı: Ankara | Eylül, 2023 (Genişletilmiş)

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkeyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

Baskı: Bizim Dijital Matbaa

Ostim, Serhad Mah. Uzay Çağı Cad. 1128. Sk. No:6, Yenimahalle/Ankara

Tel: 444 9 296

Matbaa Sertifika No: 41356

EĞİTİMDE PROJE HAZIRLAMA

Editör

Doç. Dr. Dilşat PEKER ÜNAL

Yazarlar

Doç. Dr. Dilşat PEKER ÜNAL

Dr. Öğr. Üyesi Hatice ÇİLSALAR SAGNAK

Doç. Dr. Koray KASAPOĞLU

Arş. Gör. Berkay KILIÇ

ÖN SÖZ

Eğitim sürecinde insan, hem girdiyi hem de ürünü oluşturduğu için en önemli öğedir. İnsanın gelişimini ve modern dünyaya uyumunu sağlamak eğitim sürecinin en temel amaçlarından. Bu amaca ulaşmak için eğitimde değişimi ve gelişimi amaçlayan projeler hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Öğretmenler, öğretmen adayları, eğitim yöneticileri, profesyonel gelişim uzmanları, akademisyenler, öğrenciler, vb. eğitim sürecindeki paydaşlar ve eğitime yönelik çalışmalar yapmayı amaçlayan kişilerin başvurduğu ilk yol, proje hazırlamaktır.

2018 yılında Yüksek Öğretim Kurulu tarafından güncellenen yeni öğretmen yetiştirme lisans programları kapsamında yer alan proje hazırlama dersi öğretmen adaylarının ve eğitimcilerin sahip olması gereken yaratıcılık, analitik düşünme, aktif katılım gibi becerilerin gelişmesini ve kullanılmasını da sağlayacaktır. Eğitimde proje hazırlama ve uygulama sürecine odaklanan bu kitap; proje kavramı ve türleri, öğretim programları ve proje tabanlı öğrenme, okullarda proje programları (TÜBİTAK, AB ve diğerleri), proje için konu seçimi, literatür taraması, projede mantıksal çerçeve, projenin planlanması ve yönetimi, projede bilimsel yöntemin uygulanması, proje raporu hazırlanması, geliştirme ve sonuçlandırma, proje değerlendirme ve iyi örneklerin incelenmesi, proje sunumları, poster ve broşür tasarlama teknikleri ile ilgili ayrıntılı bilgi ve uygulama örnekleri ile proje sürecinde gerekli olan becerilerin gelişimini desteklemektedir.

Eğitim alanında proje yürütücülerine yol gösterici nitelikte, açık ve anlaşılır bir dille uzman yazarlar tarafından hazırlanan bu kitap, eğitim projeleri tasarlama, uygulama, değerlendirme konularında bütün eğitimcilerin, öğretmen adaylarının ve eğitim alanında yeniliği destekleyen herkesin faydalanmasını amaçlamaktadır. Kitap ile ilgili görüş ve önerilerinizi yazarlar ile paylaşmanız, kitabın gelişimine katkı sağlayacaktır. Proje hazırlama konusuna yapacağınız katkılar için teşekkür ederiz.

Kitabın içeriğinde yer alan görsellerin temininde katkı sağlayan ve poster örneklerinin kullanımına izin veren Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne, tasarımlarının kitapta yer almasına izin veren Mert Demir'e, kitabın tasarımı ve yayına hazırlanmasında özenli çalışmalarını esirgemeyen Vizetek Yayıncılık çalışanlarına teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Dilşat PEKER ÜNAL
Dr. Öğr. Üyesi Hatice ÇİLSALAR SAGNAK
Doç. Dr. Koray KASAPOĞLU

Ağustos 2019

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	V
BÖLÜM 1: PROJE KAVRAMI VE PROJE TÜRLERİ	1
PROJE KAVRAMINA GENEL BAKIŞ	2
EĞİTİMDE PROJE KAVRAMI	4
PROJE TÜRLERİ.....	6
Kaynakça	13
BÖLÜM 2: ÖĞRETİM PROGRAMLARI VE PROJE TABANLI ÖĞRENME	15
PROJE TABANLI ÖĞRENME	17
PTÖ uygulama basamakları.....	19
Kaynakça	24
BÖLÜM 3: OKULLARDA PROJE PROGRAMLARI	25
TÜBİTAK Proje Destekleri.....	25
KALKINMA AJANSLARI Eğitime Destek Programları	30
GAP Eğitim Projeleri Destekleri	30
TANAP Projesi Destekleri.....	31
AVRUPA BİRLİĞİ Hibe Programları.....	31
KATILIM ÖNCESİ MALİ YARDIM ARACI (IPA) Destekleri	35
Kaynakça	36
BÖLÜM 4: PROJE İÇİN KONU SEÇİMİ	37
Kaynakça	44
BÖLÜM 5: LİTERATÜR TARAMASI	45
Kaynak Türleri.....	46
Literatür Taramasının Aşamaları.....	47
Araştırma Probleminin Mümkün Olduğunca Açık Bir Biçimde Tanımlanması ...	47
İlgili İkincil Kaynakların Taranması.....	47
Bir ya da İki Genel Kaynağın Seçilmesi ve İncelenmesi	49
Araştırma Problemi ile İlgili Arama Terimlerinin (Anahtar Sözcüklerin) Formüle Edilmesi.....	51
İlgili Birincil Kaynaklara Ulaşmak İçin Genel Kaynakların Taranması	51
Taranan Literatürün Raporlanması	55
Kaynakça	56

BÖLÜM 6: PROJEDE MANTIKSAL ÇERÇEVE	57
Projenin Mantıksal Çerçevesi	58
Analiz süreci.....	59
<i>Sorun analizi</i>	60
<i>Paydaş analizi</i>	61
<i>Hedef analizi</i>	63
<i>Strateji analizi</i>	63
Planlama süreci	64
<i>Mantıksal çerçeve matrisinin (MÇM) hazırlanması</i>	64
<i>Faaliyet planının hazırlanması</i>	70
<i>Bütçenin hazırlanması</i>	71
Kaynakça	73
BÖLÜM 7: PROJENİN PLANLANMASI VE YÖNETİMİ	75
Bütünlük yönetimi	77
Kapsam yönetimi.....	76
Zaman yönetimi.....	76
Maliyet yönetimi.....	77
Kalite yönetimi.....	77
İnsan kaynakları yönetimi	77
İletişim yönetimi	77
Risk yönetimi.....	78
Tedarik yönetimi	78
Projeyi başlatma süreci.....	79
Projeyi planlama süreci.....	79
Projeyi yürütme süreci	84
Projeyi izleme ve kontrol etme süreci	84
Projeyi kapatma süreci	85
Kaynakça	90
BÖLÜM 8: PROJEDE BİLİMSEL YÖNTEMİN UYGULANMASI.....	91
Araştırma Probleminin/Proje Konusunun Belirlenmesi	92
Literatürün Taranması.....	92
Araştırma Amacının Belirlenmesi.....	93
Verilerin Toplanması.....	93
Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	91
Araştırmanın Raporlanması ve Değerlendirilmesi.....	94
<i>Araştırma ya da proje raporunun hazırlanması</i>	94
<i>Araştırma ya da proje raporunun sunumu</i>	97

BÖLÜM 9: PROJE RAPORU HAZIRLAMA, GELİŞTİRME VE SONUÇLANDIRMA..99

Raporun Yapısı.....	100
Başlık sayfası.....	92
Özet	92
İçindekiler listesi	92
Giriş	103
Literatür taraması	103
Yöntem/Metot	104
Bulgular	104
Sonuçlar ve öneriler	105
Kaynakça	105
Ekler	106
Raporun Genel Sunumu	106
Kaynakça	110
Ek-1: Rapor Özeti Örneği	111

BÖLÜM 10: PROJE DEĞERLENDİRME VE İYİ ÖRNEKLERİN İNCELENMESİ.... 113

Proje Değerlendirme.....	113
Değerlendirme türleri	114
<i>Biçimlendirici değerlendirme</i>	114
<i>Düzyel belirleyici değerlendirme</i>	114
İyi Örneklerin İncelenmesi.....	116
Kaynakça	120

BÖLÜM 11: PROJE SUNUMLARI..... 121

Proje Sonuçlarının Duyurulması.....	121
Proje sonuçların duyurma yolları	122
Proje Sunumu	123
Sunumu hazırlama	125
Sunumu yapma.....	126
<i>Uygulama, uygulama, uygulama</i>	126
<i>Sunuma erken gelmek</i>	126
<i>Zamanında bitirmek</i>	127
<i>Sorular için hazır olmak</i>	127
<i>Önemli konulara odaklanmak</i>	127
<i>Aşırııcılıktan uzak durmak</i>	127
<i>Slaytlardan önce içeriğe odaklanmak</i>	127
<i>Asla yetişmek için hızlı konuşmamak</i>	127
<i>Son derece farklı olmak</i>	127
<i>Bir demo gösterisine hazırlıklı olmak</i>	128
<i>Uygun giyinmek</i>	128
<i>Rahatsız edici sözlerden kaçınmak</i>	128

<i>Seyirci siz değilsiniz</i>	128
<i>Belli noktalarda durmak</i>	128
<i>Metinden çok sözcüklerini öne çıkarmak</i>	128
<i>'Hayali' özelliklere dikkat etmek</i>	129
<i>Soru ve cevaplara değer vermek</i>	129
<i>Takım ruhunu göstermek</i>	129
Soru cevap.....	129
Kaynakça	131
BÖLÜM 12: POSTER VE BROŞÜR TASARLAMA TEKNİKLERİ	133
Poster Tasarlama Teknikleri.....	133
Poster türleri.....	134
<i>Tanıttıcı posterler</i>	134
<i>Akademik posterler</i>	137
Broşür Tasarlama Teknikleri	139
Broşür tasarımına hazırlık	140
Broşür hazırlanması.....	141
Broşürün basımı	144
Kaynakça	145
TÜBİTAK-2209-A ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ARAŞTIRMA PROJELERİ DESTEĞİ PROGRAMI (ARAŞTIRMA ÖNERİSİ FORMU)	147
ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERE YÖNELİK KAPSAYICI TOPLUM UYGULAMALARI DESTEKLEME PROGRAMI (PROJE ÖNERİ FORMU)	155

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Kum Saatini Andıran Literatür Taraması.....	42
Şekil 2. Google Akademik Arama Sonuçları.....	46
Şekil 3. YÖK Ulusal Tez Merkezi Web Sayfası	47
Şekil 4. Proje Süreci/Döngüsü	53
Şekil 5. Sorun Ağacı	56
Şekil 6. Hedef Ağacı.....	59
Şekil 7. Mantıksal Çerçeve Matrisi	61
Şekil 8. İyi MÇM Tasarımı İçin Kontrol Listesi	65
Şekil 9. Proje Yönetim Süreçleri Arasındaki İlişki.....	71
Şekil 10. Örnek Gantt Şeması.....	76
Şekil 11. Örnek PERT Diyagramı.....	77
Şekil 12. Örnek CPM Diyagramı.....	79
Şekil 13. Proje Başarısı ile MÇM Arasındaki İlişki.....	84
Şekil 14. Araştırma Süreci Döngüsü	88
Şekil 15. Bağımsız ve Bağımlı Değişkenler Arasındaki İlişki	91
Şekil 16. Proje Tasarlama, Uygulama ve Değerlendirme Döngüsü.....	109
Şekil 17. Etkili poster örnekleri.....	130
Şekil 18. Poster Örnekleri	131
Şekil 19. Tanıtıcı Poster Örneği	132
Şekil 20. Poster Tasarım Örneği.....	134
Şekil 21. A2 Boyutunda Çift Yönlü Broşür Örneği.....	136
Şekil 22. Katlamalı Broşür Örneği	138

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. MÇM Yaklaşımının Avantaj ve Dezavantajları	54
Tablo 2. Mantıksal Çerçeve Yaklaşımının Aşamaları	55
Tablo 3. Kritik Yol Hesaplama.....	78
Tablo 4. Proje Yönetimi Süreçleri ile Projede Yönetilmesi Gereken Alanlar Arasındaki İlişkiler	82
Tablo 5. Araştırma ya da Proje Raporunun Bölümleri	90
Tablo 6. Proje Değerlendirme Elementleri	114